

Гырыг восковјасѡн комі ґіктјас тувтчалѡны коллєктивізатсја тувѡд.

ґіктса комі ужалыг војтырлѡн тѡдчѡмѡн соѡ војмѡстчѡмыс, ґѡлѡмсаг кутчыѡны ѡтувја ужѡ. ѡдјѡ быдмѡны был тѡварішчєствојас, артєлјас, коллєктивјас, коммунајас. Гѡл да шѡркоѡдєма олыг крєстєна тајѡ ѡтувтчѡмјас-пырыс ѡсалоны партіјалы нуѡдны ґіктјасѡс вьлнога оломлаң, чорыда зырѡны классѡвєй врагѡс.

ѡтувја овмѡс.

1925 воын Воронцовскєй ґіктса (Кашірсєй уєздын) артєлѡн-вѡмѡ ужавны ѡтувтчєсны 15 сємја, 112 ѡоыс. Муыс тѡварішчєствѡлѡн 237 ґєвєтїна. Т-во вїзд 30 мѡс.

ґнїмѡк-вылын: крєстєна чукѡртѡны јѡз Мѡскуаѡ ыстѡм-вылѡ.

Ставсѡ ѡтувјѡн.

Пажгаын, Сыктыв у., 10 гѡла олыг крєстєнїн ѡтувтчєсны да мѡдѡдчѡны овмѡдчыны Печєраѡ. Вьлѡ мєстєн даснєныс кѡсјѡны овны ѡтувјѡн, коммунаѡн: ѡтув стрѡїтчыны, ѡтув овмѡсѡ пєкѡдны. Мѡдѡны Печєраас воан ар.

К-в.

Вьлѡ коммуна.

Абјачѡй вѡл., Сыктыву., 10 гѡла олыг крєстєнїн ѡтувтчєсны с. х. коллєктив да коммуна. Коллєктивас Повѡст ґіктєс пырыс 14 олыг, на-пѡыс гѡла олыг 5, жебы-нїк сєрєдњєк 3 да сєрєдњєк 6 морт. Коммуна лѡѡдѡны Ну-лїга ґіктса. Сєтчѡ пырѡны 9 олыг, на-пѡын 3 гѡл, ѡтї жебы-нїк сєрєдњєк, 4 шѡркоѡдєма олыг крєстєна да ѡтї батрак.

ѡтувтчѡм-јылыс сѡркїјас вѡлѡєтын мунаїс возыв-нїн. Јѡна ѡсєвїсны колхоз курс-вы-лын велѡдчыєс.

Пл-в.

17-ѡн кутчїѡны артєлѡн ужѡ.

Кожмѡдорын, ѡт вѡл. Јєм-дїн у. ѡтувтчєсны артєлѡн вїзму ужавны 17 крєстєнїн. Тѡварішчєствѡлы сєтѡма уж-јѡз ышкан, вундан да кѡзан машїнајас нѡбѡм-вылѡ.

ґїкѡн Подѡров.

Танї 16-ѡн.

Пажга вѡл., Сыктыв у., 16 гѡла да шѡркоѡдєма олыг крєстєнїн ѡтувтчєсны вїзму ужавны. Артєлыслы ѡбщєствєтїс кујлан му. Сєтчѡ тєво кѡсјѡны кѡзны шєбѡї ужды-сан тѡварішчєствѡлы вузалѡм-вылѡ.

К-в.

ѡтувјѡн машїнајас лѡѡдѡны.

Суґабын, Вїгєр вѡл, апрєл 5 лунѡ ѡргєнізујтчїс машїнєј тѡварішчєствѡ. Шлєнѡ пырїс 12 крєстєнїн, 8 гѡл да 4 шѡркоѡдєма олыг. Тѡварішчєствѡ кѡсјѡ медвоѡ сѡзѡдны вєртєн, тѡлѡдчан да кѡзан машїнајас, ѡкучнїк да чїг-заг агєс. Ігалїв.

Вьлѡ туј-вьлын.

Тѡварішчєствѡјас јѡнмѡны. Шлєнјас мѡвпа-лѡны вуґны коммунаѡ.

Јѡт вѡлѡєтын, Сыктыв у. гѡл да шѡркоѡдєма олыг крєстєна җємлєустрѡїствѡ нуѡдны шѡмсаг зєв јѡна мѡдїсны ѡтувтчєсны тѡварішчєствѡјасѡ. ѡтї воїн ѡргєнізујтчїс 5 тѡварішчєствѡ: Крутѡ-тылаын (8 шл.), Кѡчєргїнын (15 шл.), Вьставкєын (19 шл.) Мороков ґіктын (11 шл.) да ѡгїповкєын (11 шл.). ѡтувтчѡмаыс лѡѡ 10% став овмѡс-дїнас. ѡтувтчыєсєсны кызыс вѡлї шѡркоѡдєма да озыра олыг крєстєна (80%-гѡгѡр). ѡтувтчєсны најѡ аєныс. Партїјєј јєчєкє, іспѡлком, агроном нї нєкѡд єз вєскѡдлы најѡ војмѡстчѡмѡн, вєсїг єз вїздѡлыны тајѡ ужыс-вылѡ. ѡтувтчєсны крєстєна сѡмы-пѡнда. Шѡркоѡдєма да озыра олыгєс вѡлї тѡдѡны сѡвєт влєстлєг пѡлїтїкасѡ, тѡдѡны, ѡтувтчыєсєсны сѡрас мєдбур інјас вїзму јуклїгѡн. Кык-ѡ-кујїм гѡл шлєнѡс бѡс-тєвлїсны-жѡ, мєдєм вьнѡд-дєсны тѡварішчєствѡсѡ, а бѡрынас җєскѡдѡмѡн бѡр на-јѡс вѡтлєвлїсны.

Тајѡ тѡварішчєствѡјасѡн ѡнї-кєжлѡ рєчїсны-нїн. Колї сѡмын кујїм. Тајѡ кујїмыс (крутѡтыласє, вьставкєа да кѡчєргїнсє) ставыс вуґныс вїзму ѡтувјѡн ужалан тѡварішчєствѡ устєв-вылѡ, вѡтлє-лїсныс уж тѡркєлыєсєсѡ, кы-кїсныс унҗкыс гѡл војтырѡс.

Тајѡ кујїм тѡварішчєствѡс 28 шлєн, на-пѡын 9 гѡл да 19 шѡркоѡдєма олыг, 9 коммунаїст да 3 комсомѡлєч.

Кєлыд кѡрт.

Пѡснї, торја овмѡсјас гырыг овмѡсјасѡ ѡтув-тѡмѡн нуѡдам ґіктјасѡс сѡтсїалїзмлаң.

Тајѡ ужсѡ партїја кѡртєлѡ, јїтѡ вьлѡ шлєнјасѡс кыскѡмѡд. Робѡчєјєс, батракјєс да гѡл крєстєна-пѡвсыс вьлѡ јѡзѡс партїјаѡ кыскѡмѡн партїяєс јѡшѡ-на сѡдєс лы-нас дај ужнас, бурлуннас.

Та-нѡгѡн чїстка нуѡдѡмѡн партїјєчєкєс прѡлєтарїєтєн, батрак-јєсєн да гѡл крєстєнаєн ѡтсѡсѡ ѡз вѡштєны нєкѡнї. Мѡдєрѡ вєрмам лѡѡдѡны партїяєс ѡлѡм-сєртї єскѡ і тѡмѡс да класс сєртї јѡн јєдрѡ вьлѡ бѡєтѡм јѡз-пїєс.

Ємѡє ѡнї сєщѡм мїєтѡмторјєс: партїјаѡ сѡуѡм шѡгымѡтѡм војтыр, кѡдјас кычѡ-мїѡдѡ вєскєвлїны вєскѡдѡлєн ужѡ јєчєкєјєсєн, воґзынн пѡвѡмаѡє аслєс „ґрєкјєс“-вѡс-на чїсткаєн, пѡлѡны вѡтлѡмыс. Најѡ пѡлѡны јѡзєс, ѡлѡны лєнтѡмѡн, бєс-кєртїјєнєјєс-кѡ нєку-щѡм сѡркїјєс ѡз нуѡдны чїстка ку-җє, ѡз нуѡдны сѡбрєнњєјєс батрак-јєс да гѡл крєстєна ґруппєјєс-кѡстєн, колхознїкєс-кѡстєн. Најѡ, сѡєрт, ѡз кыскыны батракѡ да бѡд-нєкѡтѡ, а бѡрѡ јѡтєсны.

Ємѡє і мѡдѡсєсєжкыс торјєс: ѡнї чїстка-кєжлѡ вьнїємє лѡѡдѡчїгѡн кѡн-сѡрѡ ґіктєс јєчєкєкєс кыкпѡлѡ торјєлѡ. ѡтарєс сѡмын аслєныс ѡв-мѡсєн да кєр-бєрдын ужєлѡм-пѡ-мїєс олыг крєстєна, мѡдєрас—крє-стєна пѡвсыс пѡтѡм сѡлҗашчєјєс. Воґзєныс партїја туҗвїчын зумѡдҗкє-ка сулєлѡны, бѡрҗєслѡн бѡра уна ємѡє партвзєскєнєјєс. Асєныс бьдѡма нєлҗчїјєсѡ јѡртє-јѡртєнєс-кѡд ѡтвїлыс сєјѡдѡны, јѡзєвѡмє җєбѡны.

Тајѡ кыкнєн чукѡрыс лѡѡдѡчѡны чїстка-кєжлѡ, сѡмын сѡлҗашчєј чукѡрыс лѡѡдѡчѡ зїлҗкєа.

Слҗашчєј кѡтырыд, кѡдјєс і партїја ужнас вѡлѡтєд вєскѡдѡлѡны, чїстка-јєлыс партсѡбрєнњєјєс кѡн-сѡрѡ нуѡдєлїсны овмѡс-бєрдєс ужє-лыс крєстєна—коммунїстјєсѡ-прѡїзвѡдствєннїкєсѡ јѡртҗлєтѡг, сѡбрєнњєјєс-вылєс кѡравлєтѡг. Тајѡ сѡбрєнњєјєс-вылєс сѡркїєталїсны, лѡѡдєлїсны харєктерїєтїкајєс јєчє-кєјєс-вылѡ да торја шлєнјєс-вылѡ, да сѡлҗашчєјєс-вылѡ лѡї бур харєктерїєтїкајєс, а крєстєна-прѡ-їзвѡдствєннїкєс-вылѡ зєв ѡмѡлїкѡ. Слҗашчєјєс-партїјєчєс воґзын лѡѡдѡны пѡмєкєс, кѡдјєс-куҗє єскѡ пѡчєс крєстєнаѡс партїяєс туркнїтєн.

ѡткымын јєчєкєјєс аєныс ылѡдѡлѡны дај вьлысєс партѡрганјєс-сѡ пѡрјѡдѡлѡны, сєтєлѡны јєчєкєјєс-лы да торја шлєнјєсєс ѡшкєна харєктерїєтїкајєс, җєбѡны став тьр-мїтѡмторјєсѡс.

сѡєрт, тащѡм нєлҗчїєторјєсєс ѡткымын јєчєкєјєсєн, сѡмын—ѡд вєрмаєсєс лѡны і мукѡд-пѡлѡс лѡ-кѡторјєс јєчєкєјєсєн, мѡдєа-нїн мїјєн ѡргєнізујтчїєсєн, кѡнї шлєнјєсєс унҗкыкєс шѡркоѡдєма олыг крєстєна-пѡвсыс, крєстєна—слҗашчєјєс-пѡвсыс да сѡлҗашчєјєс-пѡвсыс јѡз.

Мїјєн ѡргєнізујтчїєсєн уж-сѡєртїєс партїяєс шлєнјєс торјєлѡны:

1) прѡїзвѡдствѡ-вылєн робѡчє-јєс (фєбрїк-зєвѡдјєсєн, туј-дѡрын да сѡєлєсѡ-кѡдҗєствєннєј робѡчє-јєс)—6,16%;

2) сѡмын аслєныс овмѡсєн да вѡр-дѡрын ужєлыс крєстєна—26,12%.

3) крєстєна, кѡдјєс аслєныс овмѡсєн ужєлїгѡн шѡщ сѡлҗїтѡны—бѡрѡм ужєс-вылєн да мукѡд-пѡлѡс

ѡбщєствєннєј ѡргєнізујтчїєсєн—12,2%;

4) сѡлҗашчєјєс да вєлѡдчыє-јєс—55,52%.

Тајѡ, сѡєрт, абѡу шєн. Чїстка нуѡдїгѡн кѡлѡ пуктыны мєдҗкыд мѡг-пѡлѡдї, мєдєм ґіктєс јєчєкєјєсєн мїјєн вѡлїны єз сѡмын іспѡлком-нїн јурєлыє, јєчєкєкєн јурєлыє, пѡ-тѡрєбѡбщєствѡннїн јурєлыє да мї-лїтсїѡнєр, а мєд нѡшта-на унҗкы-ѡнѡ на-дѡрыє вѡлїны батракјєс, колхознїкєс да гѡл крєстєна-пѡвсыс.

Партѡрганїзујтчїєсєн лы кѡлѡ єн-вьлыє чѡвлїтѡг вїздѡны чїстка-кєжлѡ лѡѡдѡчѡм-бѡрєа. Кѡлѡ пырыс-тѡм пыр-жѡ мєстєјєс-вылѡ ѡтвє-ствєннєј ужєлыєсѡс ыстєлѡмѡн бьрѡдны торја ґруппєјєсєн, торја шлєнјєсєн партїяєс пєнєд уж нуѡдѡмѡс, чїстка-кєжлѡ лѡѡдѡчѡмѡс вєскѡдны Јєрѡславскїј јѡрт тєчї-сєсєн індѡм тујѡд.

ґіктєс војмѡстчєсєс кѡтырылє, мѡдєа-нїн батракјєсєс, гѡла олыг-єсєс да колхознїкєсєс кѡлѡ ѡс-євєны партїяєс пѡтѡдѡны став ѡмѡлторсѡ јєчєкєјєсєс да торја шлєнјєсєсєс, кѡлѡ ѡсєвєны партї-јєсєс вєсєвєны тујѡтѡм јѡзѡс нѡшта јѡнҗкєна чѡрѡдѡны партїяєс вьнєсѡ.

сѡмын кѡлѡ тан-жѡ вїєтєвєны, мєд єскѡ єз вѡв нєкущѡма вьнѡтї куснїтѡмєс, мѡдєа-мѡд-вылѡ лѡгє-лѡм пѡнда сѡлҗєлѡмєс, шлєнјєсѡс сѡујѡмєс да сїҗ вѡд.

К.С. Кудрєшєв.

Чїстка нуѡдѡмѡн јѡнмѡдам партїјєлыс вьнєсѡ.

Чїстка нуѡдѡм—зєв ыжыд, зєв ѡтвєтствєннєј уж партїја-воґын. Чїстка уж нуѡдѡм ѡблєстєвєс ѡргєнізујтчїєсєс кєсїѡдѡ торја-нїн јѡна вьнїштчєвнїн, воґзын кєд-кєжлѡ бурє лѡѡдѡчєны да чїстка-воґын сулєлєн мѡҗєсєсєс, лҗчкї тѡдѡдѡны, кычї партїяєсєн сулєлєн јѡзѡс, сїҗ-жѡ і партїяєн сулєлѡм јѡзѡс,—мєдєа-нїн робѡчєјєс да батракјєсѡс.

Чїстка нуѡдѡм-пѡмѡ бѡєтѡдїнас мїјєнлє кѡлѡ сѡєтѡмѡдѡны да јѡн-мѡдѡны партїяєсєс пышкѡсѡс, вєсєвєны партїяєсєс пєдмѡдєна уж нуѡдѡмѡс, сїҗє-дѡрѡ матѡтєны прѡлєтє-рїєт да батрєчєствѡсѡ (Јєрѡславскєј тєчїєсєс).

Мїјєн партїяѡ „ѡтщѡщ прѡлє-тєрїєтѡд, Јєнїнскєј партїяєн сѡ-рѡс кутѡдјєсѡд—вєскєлѡмѡє і мєл-кѡбурҗєвєннєј єлємєнтјєс. Лѡктєн чїстка-дїрїї тащѡм єлємєнтјєсєс нѡвмєс мьнѡтѡчєны да сєк-жѡ јѡн-җкє лѡѡдѡчєны вьлҗєсѡс пыртѡм-кєжлѡ, јєшѡщ јѡнҗкєа лєптыны партїяєсєс аєтѡрїєтєсѡ, вєртїчѡдѡм-сѡ, сїҗє-дѡрѡ матѡтєны прѡлєтє-рїєт да батрєчєствѡсѡ (Јєрѡславскєј тєчїєсєс).

Мїјєн партїјєј ѡргєнізујтчїєсєс лѡн чїстка-кєжлѡ лѡѡдѡчѡмыс абѡ-на јїтѡма, вьлѡ шлєнјєсѡс батрак-јєс да гѡл крєстєна-пѡвсыс бѡ-тѡмѡдѡ. Тајѡ мї адҗєм вєсєлѡм-кєжлѡ лѡѡдѡчѡмѡс вїлєлїгѡн, тѡд-мєлїгѡн.

Уна јєчєкєјєсєн абѡ-на тьрмѡч тѡдѡмѡдєа ґіктєс ужєлыс јѡзѡс партї-єсєс.

Чїстка нуѡдѡмєс партїја ас-пѡвсєсєс вєсєлѡ став шѡгымѡтѡм, вєсєннѡ туҗвїчєсєс кєжєс јѡзѡс.

